

## ระบบประปาภูเขาตำบลวังใหม่

### องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ จังหวัดชุมพร

พื้นที่ในตำบลวังใหม่ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ มีน้ำใช้เพียงพอเฉพาะฤดูฝนและฤดูหนาว ส่วนฤดูร้อนมักประสบปัญหาขาดแคลนน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค ทำให้ประชาชนในตำบลได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นแหล่งเพาะพันธุ์กล้วยไม้ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้น้ำตลอดทั้งปี แต่จากสภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นที่ราบเชิงเขา ขาดที่เก็บกักน้ำ ทำให้น้ำที่อยู่ตามธรรมชาติไหลลงสู่ที่ราบและไหลลงสู่แม่น้ำชุมพรและทะเลอย่างรวดเร็ว ประชาชนในพื้นที่ได้พยายามแก้ไขปัญหาโดยการขุดสระเพื่อเก็บกักน้ำ แต่ปริมาณน้ำที่ใช้ก็ยังไม่ค่อยเพียงพอ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาระบบประปาในตำบลโดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในพื้นที่และความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน  
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองชุมพร

จังหวัด: ชุมพร

ประชากร: 9,400 คน

พื้นที่: 93.44 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :  
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

### วิถีนใหม่

ในปี 2539 องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ได้จัดทำโครงการ "ระบบประปาภูเขาตำบลวังใหม่" ขึ้น โดยการสร้างที่เก็บกักน้ำบนภูเขาและต่อท่อประปาจากพื้นที่เก็บกักน้ำลงสู่ชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำในการใช้อุปโภคบริโภค รวมทั้งเพื่อเกษตรกรมีน้ำใช้ในการทำการเกษตรตลอดทั้งปี

### ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. สร้างที่กักเก็บน้ำบนภูเขาที่สามารถเก็บกักน้ำได้ในปริมาณที่มาก
2. ต่อท่อประปาจากแหล่งกักเก็บน้ำบนภูเขาลงสู่พื้นที่ราบและต่อท่อประปาสู่ชุมชน
3. ขอความร่วมมือจากประชาชนในตำบลเพื่อเป็นแรงงานในการก่อสร้าง
4. จัดระบบการจัดการน้ำ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
  - คิดอัตราค่าน้ำเป็นลิตร
  - ระบบการดูแลรักษา และการควบคุมการจ่ายน้ำ

### การระดมทรัพยากร

#### ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. งบประมาณจากโครงการพัฒนาตำบล ในปี 2539 จำนวน 707,000 บาท
2. ประชาชนในพื้นที่สมทบค่าวัสดุและแรงงาน คิดเป็นเงิน 981,381 บาท
3. งบประมาณของ อบต. เพื่อใช้เป็นค่าบริหารจัดการน้ำ
4. งบประมาณของสำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

**อุปกรณ์/เครื่องมือ**

1. รถแบ็คโฮ
2. เครื่องมือในการเทปูน
3. ท่อ PVC

**บุคลากร**

1. อาสาสมัครที่เป็นประชาชนในหมู่บ้านทำหน้าที่ชนวิสด อุปกรณ์ขึ้นโปบนภูเขา ก่อสร้างที่กักเก็บน้ำ และต่อท่อประปาลงมายังหมู่บ้าน

**ขั้นตอนในการดำเนินการ**

| วัน เดือน ปี  | กิจกรรมที่ทำ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ผู้รับผิดชอบ                                                 |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| ในช่วงปี 2539 | - ผู้บริหารได้ประชุมพิจารณาหาวิธีแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำในชุมชนที่ไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อใช้ทำการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้รดน้ำกล้าไม้ ซึ่งในพื้นที่ อบต.วังใหม่เป็นชุมชนที่มีการเพาะเลี้ยงกล้าไม้ และเห็นว่าควรนำโอกาสที่ได้เปรียบคือในพื้นที่ที่มีภูเขาที่มีน้ำตก ควรนำน้ำตกบนภูเขามาใช้ประโยชน์ จึงได้คิดโครงการประปาภูเขาขึ้น | นายก อบต./สมาชิกสภา อบต./ปลัด อบต./เจ้าหน้าที่ อบต.          |
| ในช่วงปี 2539 | - จัดทำโครงการและแผนการดำเนินงานเสนอสภา อบต. และสภา อบต. อนุมัติให้จัดทำโครงการ และอนุมัติงบประมาณ แต่พบว่ามีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากและงบประมาณของ อบต. เพียงหน่วยงานเดียวไม่เพียงพอต่อการทำโครงการ จึงได้เขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และความรู้เกี่ยวกับระบบประปาจากสำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์  | คณะผู้บริหาร/ ฝ่ายช่วงโยธา                                   |
| ในช่วงปี 2539 | - จัดประชุมชาวบ้านในตำบลเพื่อขอความร่วมมือ ร่วมแรงกับ อบต. และขอให้ชาวบ้านในพื้นที่บริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือ อบต. รวมทั้งผู้นำชุมชนได้ขอแรงจากชาวบ้าน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชาวบ้าน                                                                                                                                                   | นายก อบต./สมาชิกสภา อบต./ปลัด อบต./ ผู้นำชุมชน               |
| ในช่วงปี 2539 | - รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเจ้าหน้าที่จากสำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้ามาให้ความช่วยเหลือ อบต. ในการออกแบบระบบชลประทาน<br>- จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ อาทิ ปูน ทราย เครื่องมือต่างๆ                                                                                                    | อบต./ สำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์             |
| ในช่วงปี 2539 | - ดำเนินการก่อสร้างที่จัดเก็บน้ำบนภูเขาและต่อท่อประปาลงสู่ชุมชน โดยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในพื้นที่ในการขนวัสดุต่างๆ ขึ้นบนภูเขา และเจ้าหน้าที่จากสำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เข้ามาช่วยควบคุมการก่อสร้าง                                                                                                                  | อบต./ สำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์/ ผู้นำชุมชน |
| ในช่วงปี 2539 | - เปิดใช้ระบบประปาภูเขาและเปิดบริการน้ำประปาให้แก่ชุมชน รวมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดูแลระบบประปา                                                                                                                                                                                                                                            |                                                              |

## หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักชลประทานที่ 14  
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ให้การสนับสนุนโครงการโดยการออกแบบระบบประปา ให้คำแนะนำ  
และดูแลควบคุมการก่อสร้างระบบประปาภูเขา รวมทั้งให้การสนับสนุน  
งบประมาณ

## ประเมินผลความสำเร็จ

### ก่อนการดำเนินการ

1. ตำบลวังใหม่ประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับใช้อุปโภคบริโภค และใช้ในการเกษตรในฤดูแล้งอย่างรุนแรง ทำให้ประชาชนในตำบลได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำการเพาะพันธุ์กล้วยไม้ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้น้ำตลอดทั้งปี นอกจากนี้ความพยายามแก้ไขปัญหามาของประชาชนในพื้นที่โดยการขุดสระเพื่อเก็บกักน้ำยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

### หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขต 9 หมู่บ้าน มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดปี
2. ประชาชนในตำบลมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือกันดูแลรักษาสมบัติสาธารณะ รู้จักเสียสละทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการดูแลระบบน้ำประปาเพื่อให้ระบบน้ำประปาสามารถให้บริการประชาชนในตำบลได้ยาวนานที่สุด

## อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

| อุปสรรค                                                                                                                                                                          | การแก้ไขปัญหา                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ท่อส่งน้ำแตกและขาดงบประมาณสำหรับซ่อมแซม                                                                                                                                       | 1. ชุมชนลงขันกันซ่อมแซมโดยมีข้อตกลงว่าท่อแตกบริเวณใดผู้ที่อยู่ในบริเวณนั้นต้องซ่อมแซม                                                                |
| 2. น้ำประปายังไม่สะอาดพอที่จะใช้ดื่ม                                                                                                                                             | 2. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าหากต้องการใช้ดื่มต้องทำการกรองก่อนดื่ม                                                                              |
| 3. ในบางครั้งน้ำประปาไหลไม่ทั่วถึง ปลายทางไม่ได้ใช้น้ำ รวมทั้งมีปัญหาการบริหารจัดการ คือ มีการเก็บค่าน้ำแตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้าน บางหมู่บ้านเก็บค่าน้ำ บางหมู่บ้านไม่เก็บค่าน้ำ | 3. เก็บค่าน้ำในทุกหมู่บ้านโดยมอบหมายให้กรรมการหมู่บ้านดำเนินการ เนื่องจากมีการเก็บค่าน้ำเกิดประโยชน์คุ้มค่า(ไม่เปิดน้ำทิ้ง) ทำให้น้ำเพียงพอต่อการใช้ |

## ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ผู้บริหารของ อบต. ที่ให้ความสำคัญกับปัญหาของชุมชน และดำเนินโครงการอย่างจริงจังเพื่อแก้ไขปัญหา รวมทั้งความร่วมมือจากคนในชุมชนทั้งกำลังกาย และกำลังทรัพย์ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

## ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้ยังดำเนินต่อไปในอนาคต เนื่องจากการให้บริการประชาชนในชั้นพื้นฐานและจำเป็นต่อการดำรงชีพและ อบต. มีแผนที่จะผลักดันระบบประปาภูเขาเข้ากับประปาส่วนภูมิภาค เพื่อขยายโครงการดังกล่าวให้ประชาชนได้ใช้น้ำประปาทั้งตำบล โดยในปี 2548 จะเสนอของบจากสำนักชลประทานที่ 14 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อพัฒนาประปาภูเขาและให้มีเครื่องกรองน้ำเพื่อให้น้ำสะอาดขึ้นสามารถใช้ดื่มได้

## แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสมเนตร กุลีช่วย  
ตำแหน่ง : นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล  
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่  
ที่อยู่ : หมู่ 6 ตำบลวังใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร  
โทรศัพท์ : (01) 0816610

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ประเภทของ<br>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น | องค์การบริหารส่วนตำบล                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| สถานที่ตั้ง                           | หมู่ 6 ตำบลวังใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 86000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| ขนาดพื้นที่                           | 93.44 ตารางกิโลเมตร                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| งบประมาณรายจ่าย                       | 2,887,134.28 บาท (ปีงบประมาณ 2539)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| งบประมาณรายได้                        | 6,141,057.28 บาท (ปีงบประมาณ 2539)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| จำนวนพนักงานและลูกจ้าง                | 6 คน<br>3 คน พนักงานท้องถิ่น<br>1 คน ลูกจ้างประจำ<br>2 คน ลูกจ้างชั่วคราว                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| จำนวนประชากร                          | 9,400 คน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| จำนวนครัวเรือน                        | 1,442 ครัวเรือน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ประชากรแฝง                            | 600 คน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| รายได้เฉลี่ยประชากร                   | 20,000 บาท                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ลักษณะของเมืองและ<br>วิถีชีวิตประชาคม | <p>ตำบลวังใหม่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองออกมาทางตะวันตก ประกอบด้วยหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน พื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น ปลูกยางพารา ปาล์ม ทุเรียน เงาะ เป็นต้น อาชีพรองลงมา ได้แก่ การเลี้ยงหมู วัว ไก่ จระเข้ ตะพาบน้ำ ฯลฯ</p> <p>ประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติ มีทั้งครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย ความสัมพันธ์ในรูปแบบดังกล่าวทำให้คนในชุมชนมีความผูกพันใกล้ชิดกัน คนในชุมชนโดยภาพรวมจะรู้จักกันหมด ความมีลักษณะของชุมชนดั้งเดิมถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่สำคัญที่ส่งเสริมระบบขอแรงร่วมกัน คิด ร่วมกันทำ ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงเป็นระบบใหม่เกิดขึ้น ทำให้บางส่วนของผู้ที่มีผู้ทำงานเป็นลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมทำให้เป็นสังคมสมัยใหม่</p> <p>ตำบลวังใหม่มีศักยภาพที่เอื้ออำนวยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาหลายด้าน เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ด้านเกษตรกรรม</li> <li>2. เป็นเขตใกล้ชุมชนเมือง</li> <li>3. พื้นที่เหมาะสมที่จะตั้งเป็นตลาดกลางเนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก</li> </ol> |